

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО
НЕПОДКУПНОСТИ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

**ACT DE CONSTATARE
Nr. 28/12**

mun. Chișinău

28 ianuarie 2022

Inspectorul de integritate superior al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Sergiu Popa, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dnei Costețchi Liudmila, consilier local în Consiliul com. Chetrosu, r. Anenii Noi, IDNP: [REDACTED], născută la [REDACTED], domiciliată în [REDACTED], în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

CONSTATĂ:

La 20.10.2020 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. 7902 cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Costețchi Liudmila, consilier local în Consiliul com. Chetrosu, r. Anenii Noi.

La 22.10.2021, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (*redacție expusă pînă la operarea modificărilor efectuate prin Legea nr.130 din 07.10.2021, în vigoare din 29.10.2021*)¹, sesizarea a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor, fiindu-i atribuite nr. de dosar 20210212027.

Potrivit sesizării, *dna Costețchi Liudmila, consilier local în Consiliul com. Chetrosu, r. Anenii Noi, a admis o eventuală încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese manifestată prin participarea (prin vot) la luarea deciziei Consiliului comunal nr. 6/3 din 16.09.2020, în privința soțului – [REDACTED], care a fost inclus în componența Consiliului de Administrație al Î.M. Gospodăria Comunală Chetrosu, fapt ce rezultă din procesul verbal nr. 6 al ședinței consiliului din 16.09.2020.*

Totodată, în sesizare se menționează că Consiliul com. Chetrosu, r. Anenii Noi este fondatorul Î.M. Gospodăria Comunală Chetrosu.

La 28.10.2021, în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (*redacție expusă pînă la operarea modificărilor efectuate prin Legea nr.130 din 07.10.2021, în vigoare din 29.10.2021*), dat fiind faptul stabilirii de către inspectorul de integritate a existenței unei bănuieli rezonabile de încălcare a regimului juridic al

¹ Prin Legea nr. 130 din 07.10.2021 cu privire la modificarea unor acte normative, în vigoare 29.10.2021, au fost operate modificări la Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale. În această ordine, actele și acțiunile inspectorului de integritate în cadrul controlului, pînă la data 29.10.2021, au fost efectuate în conformitate cu prevederile Legilor nr. 132/2016 și nr. 133/2016 în redacția de pînă la intrarea în vigoare a Legii nr. 130/2021.

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate de operatorul înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal cu nr. 0000069-003. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08.07.2011.

conflictelor de interese, prin procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 1068/12, în privința dnei Costețchi Liudmila, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Prin scrisoarea nr. 04-12/6332 din 02.11.2021, recepționată la 26.11.2021 conform avizului de recepție nr. DS8005677726AS, dna Costețchi Liudmila a fost informată despre inițierea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, precum și despre drepturile prevăzute de art. 32 din Legea nr. 132/2016.

În temeiul prevederilor art. 20 alin. (1) lit. a) - d), art. 33 alin. (6) și art. 37 alin. (4) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, au fost consultate date din registrele informaționale de stat (inclusiv din registrul informațional de management a documentelor electronice al Autorității Naționale de Integritate), registrul declarațiilor privind conflictele de interese al Autorității Naționale de Integritate și solicitate Comisiei Electorale Centrale a RM (solicitarea nr. 04-12/6333 din 02.11.2021) și Primăriei com. Chetrosu, r. Anenii Noi (solicitarea nr. 04-12/6334 din 02.11.2021), informații și documente necesare desfășurării controlului.

Conform răspunsului **Comisiei Electorale Centrale a RM**, înregistrat în cadrul Autorității la 11.11.2021 cu nr. 10801, dna Costețchi Liudmila exercită mandatul de consilier local în Consiliul com. Chetrosu, r. Anenii Noi, validat prin Hotărârea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din **28.10.2019**, dosar nr. 3-113/19.

Potrivit art. 3 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, dna Costețchi Liudmila, exercitând mandatul de consilier local în Consiliul com. Chetrosu, r. Anenii Noi, *deține calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale.*

În urma consultării Registrului informațional de Stat „Registrul de Stat al Populației”, s-a stabilit că dl [REDACTAT], a.n. [REDACTAT], IDNP: [REDACTAT], este soțul dnei Costețchi Liudmila, consilier local în Consiliul com. Chetrosu, r. Anenii Noi, confirmându-se astfel relația de rudenie *soție-soț* dintre cei doi.

Prin răspunsul **Primăriei com. Chetrosu, r. Anenii Noi**, înregistrat în cadrul Autorității la 22.11.2021 cu nr. 11194, au fost recepționate informații/materiale relevante cazului examinat, și anume:

- copia *Hotărîrii Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 28.10.2019, dosar nr. 3-113/19, privind confirmarea alegerilor locale din 20.10.2019;*
- copia *deciziei nr. 6/3 din 16.09.2020 „Cu privire la constituirea Consiliului de Administrație al Î.M. Gospodăria Comunală Chetrosu”;*
- copia *dispoziției primarului nr. 79 din 08.09.2020 „Cu privire la convocarea ședinței ordinare a consiliului local”;*
- copia *Notei informative la proiectul de decizie 6/3 „Cu privire la constituirea Consiliului de Administrație al Î.M. Gospodăria Comunală Chetrosu”;*
- copia *avizului Comisiei de planificare, finanțe și buget din 16.09.2020 la proiectul de decizie nr. 6/3 din 16.09.2020 „Cu privire la constituirea Consiliului de Administrație al Î.M. Gospodăria Comunală Chetrosu”;*
- copia *avizului anticorupție din 16.09.2020 la proiectul de decizie 6/3 din 16.09.2020 „Cu privire la constituirea Consiliului de Administrație al Î.M. Gospodăria Comunală Chetrosu”;*
- copia *procesului-verbal nr. 6 al ședinței ordinare din 16.09.2020 a Consiliului com. Chetrosu.*

Analizând conținutul materialelor recepționate, s-a stabilit că dna Costețchi Liudmila, consilier local în Consiliul com. Chetrosu, r. Anenii Noi, a participat (prin vot) la adoptarea deciziei nr. 6/3 din 16.09.2020 „Cu privire la constituirea Consiliului de Administrație al Î.M.

Gospodăria Comunală Chetrosu”, consiliul în a cărei componență a fost inclus în calitate de membru, inclusiv și dl [REDACTAT] (soțul dnei Costețchi Liudmila).

Potrivit procesului-verbal nr.6 al ședinței ordinare din 16.09.2020 a Consiliului com. Chetrosu, anexat la răspunsul Primăriei com. Chetrosu, r. Anenii Noi, înregistrat în cadrul Autorității la 22.11.2021 cu nr. 11194, la prezenta ședință au participat 12 consilieri, votând pentru adoptarea proiectului de decizie 10 consilieri, **inclusiv și dna Costețchi Liudmila.**

Conform informației din sistemul de management a documentelor electronice „E-Management” al Autorității Naționale de Integritate, precum și informației conținute în Registrul declarațiilor privind conflictele de interese al Autorității Naționale de Integritate (anexate la dosarul de control), *nu au fost identificate înscrisuri despre careva declarații adresate Autorității Naționale de Integritate de către dna Costețchi Liudmila, consilier local în Consiliul com. Chetrosu, r. Anenii Noi, prin care aceasta ar fi solicitat soluționarea cărorva conflicte de interese reale în care s-a aflat atunci când a fost chemată să participe (prin vot) la luarea /adoptarea deciziei nr. 6/3 din 16.09.2020 „Cu privire la constituirea Consiliului de Administrație al Î.M. Gospodăria Comunală Chetrosu”, în care este vizată persoana apropiată (soțul- [REDACTAT]).*

Prin urmare se atestă că dna Costețchi Liudmila **nu a informat/nu a declarat și respectiv nu a soluționat conflictul de interese real în care se afla.**

În temeiul prevederilor art. 37 alin. (4) și art. 33 alin. (6) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, prin invitația nr. 04-12/6332 din 02.11.2021, recepționată la 26.11.2021 conform avizului de recepție nr. DS8005677726AS, dnei Costețchi Liudmila i-a fost solicitat **punctul de vedere** asupra obiectului controlului, însă aceasta **nu a prezentat punctul de vedere solicitat, în termen de 15 zile de la recepționarea invitației.**

În conformitate cu art. 21 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală (limitarea dreptului la vot), consilierul poate fi prezent la ședința consiliului, însă nu participă la adoptarea deciziilor în condițiile existenței unui conflict de interese, atunci când el personal, soția (soțul), copiii, părinții săi au un interes patrimonial în problema supusă dezbaterii.

În conformitate cu prevederile art. 6 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, Autoritatea exercită controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese. Inspectorul de integritate, în corespundere cu art. 19 lit. b) din aceeași Lege, desfășoară controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Potrivit prevederilor art. 2 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale:

conflict de interese - situația în care subiectul declarării are un **interes personal** ce influențează, sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

interes personal - orice interes material sau nematerial al subiectului declarării **ce rezultă** din activitățile sale în calitate de persoană privată, **din relațiile sale cu persoane apropiate** sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

persoană apropiată - soțul/soția, copilul, concubinul/concubina **subiectului declarării**, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sînge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Conform art. 12 alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, **conflictul de interese real** apare în cazul în care subiectul declarării **este chemat** să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau **să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate**, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Conform alin. (4) lit. a) și b) din conținutul aceluiași articol, în cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării **este obligat să informeze** șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, **dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află**, să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, **să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului**, a funcției publice sau de demnitate publică **până la soluționarea conflictului de interese**.

Potrivit regulii stabilite de art. 12 alin. (5) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, **informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face până la** soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, **participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei** și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În corespundere cu art. 12 alin. (7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, [...] **consilierii locali, sunt obligați să informeze Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării**, despre orice situație de conflict de interese real în care se află, în modul stabilit la alin. (5).

În conformitate cu art. 12 alin. (10) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, **conflictul de interese consumat este fapta subiectului declarării** de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau **de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului**, a funcției publice sau de demnitate publică **cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7)**.

Prevederile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, statuează că, până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.

În corespundere cu art. 14 alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (*redacție expusă pînă la operarea modificărilor efectuate prin Legea nr.130 din 07.10.2021, în vigoare din 29.10.2021*), subiectul declarării **poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea** de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, **de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare**, informând toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor.

Așadar, analizând materialele acumulate la dosarul de control și prevederile legale prenotate, inspectorul de integritate constată că dna Costețchi Liudmila, consilier local în Consiliul com. Chetrosu, r. Anenii Noi, a încălcat dispozițiile art. 12 alin. (4), alin. (7) și art. 14 alin. (3), (4) din

Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *prin nedeclararea conflictului de interese real și respectiv nesoluționarea acestuia prin abținere.*

Subsecvent, dna Costețchi Liudmila a admis consumarea conflictului de interese prin faptul că a participat prin vot la adoptarea deciziei nr. 6/3 din 16.09.2020 „Cu privire la constituirea Consiliului de Administrație al Î.M. Gospodăria Comunală Chetrosu”, consiliul în a cărui componență a fost inclus în calitate de membru, inclusiv și dl [REDACTAT] (*soțul dnei Costețchi Liudmila*), **persoană apropiată** potrivit prevederilor art. 2 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

De menționat faptul că normele Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale și ale Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, prevăd expres metodele/mijloacele de declarare/soluționare a conflictelor de interese, *neglijate însă de subiectul controlului.* Cunoașterea și respectarea legilor este o îndatorire primordială a tuturor cetățenilor, consacrată la nivel constituțional, iar legile și actele normative devin opozabile prin publicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Ca urmare a modificărilor și completărilor operate Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, art. 23 alin. (4) din Legea nr. 133/2016 (*redacția în vigoare din 29.10.2021, după operarea modificărilor efectuate prin Legea nr. 130 din 07.10.2021*), stabilește că fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru tragere la răspundere contravențională, penală și/sau, după caz, pentru revocarea, destituirea sau încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

În corespundere cu art. 73 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, au efect retroactiv doar actele normative prin care se stabilesc sancțiuni mai blânde.

Potrivit art. 38 alin (1) lit. a) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Conform prevederilor art. 39 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate:

- a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională;
- b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Potrivit alin. (2) din același articol, inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

Conform art. 39 alin. (5) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, la aprecierea faptului dacă sunt aduse daune interesului public se va ține cont în principal de caracterul sistematic sau unitar al abaterii, de numărul de persoane afectate, de mărimea prejudiciului material cauzat, de consecințele abaterii la nivel local, național sau internațional, de afectarea reputației autorității/instituției publice sau a bunei funcționări a acesteia, precum și de alte circumstanțe care ar afecta interesul public.

În speța de control, inspectorul de integritate, având în vedere faptele admise de către dna Costețchi Liudmila în corelație cu criteriile prevăzute la art. 39 alin. (2) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (*lipsa prejudiciului adus interesului public, caracterul unitar, lipsa comiterii unor abateri similare anterior, natura abaterii, funcția deținută*), nu va solicita încetarea mandatului subiectului declarației și nu va aplica interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Având ca fundament raționamentele expuse, în conformitate cu prevederile art. 19 și art. 35 - 39 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, art. 12, 14, 15 și 23 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. Se constată că dna Costețchi Liudmila, consilier local în Consiliul com. Chetrosu, r. Anenii Noi, nu a declarat, nu a soluționat conflictul de interese și a participat prin vot la adoptarea deciziei nr. 6/3 din 16.09.2020 „*Cu privire la constituirea Consiliului de Administrație al Î.M. Gospodăria Comunală Chetrosu*”, cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

2. Se aduce la cunoștință dnei Costețchi Liudmila actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 30 zile de la emitere, la Curtea de Apel Chișinău, situată în mun. Chișinău, str. Teilor, nr. 4.

**Inspector superior de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Sergiu POPA